

Aleg. 42.

Wniosek.

Gdy życzeniom Wysokiego Sejmu, wyrażonym w uchwałach Jego z dnia 8. października 1868 i 30. marca 1876 w przedmiocie uregulowania stosunków prawnych ludności mojżeszowego wyznania dotychczas nie stało się zadość;

zważywszy, iż niedokładne przeprowadzenie konstytucyjnej zasady równouprawnienia ludności państwa wszelakich wyznań, odnośnie do Izraelitów, naraża nasz kraj, szczególnie z powodu wyjątkowej siły liczebnej ludności starozakonnej w Galicyi, na bardzo szkodliwe skutki i wywołuje rozwijanie się w innych warstwach ludności nielegalnej agitacyi, dla społecznego skonsolidowania się kraju i dla spokoju publicznego wiele groźnej;

wychodząc wreszcie z przekonania, że dla skutecznego uregulowania stosunków prawnych ludności starozakonnej nieodzowne jest naukowe zbadanie ze stanowiska nowożytnego prawa publicznego tajemniczych instytucyj narodowych Izraelitów;

raczy Wysoki Sejm powziąć uchwały następującej osnowy:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd po raz trzeci, ażeby wszystkie ustawy, przepisy i rozporządzenia, dotyczące ludności izraelskiej, z wszelką dokładnością zbadał i poczynił odpowiednie kroki w celu zniesienia specjalnych ustaw, przepisów i rozporządzeń dla starozakonnych, nadające im dotychczasowe wyjątkowe stanowisko.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby niezależnie od podejmowanych w tej mierze działań c. k. Rządu, wezwał osobistości kompetentne i ciała uczone do umiejętnego zbadania ze stanowiska jurysdykcyjnego narodowych ustaw Izraelitów w tym kierunku, iżby w sposób autentyczny wyświeconem zostało:

najpierw — dokąd w prawie Mojżeszowem i objaśniającym je „Talmudzie“ sięgają granice przepisów, które należą do dziedziny teologii, etyki i rytuału; a w czym znów narodowe ustawodawstwo Izraelitów wkracza w obręb spraw, które stanowią przedmiot obowiązujących w państwie austriackiem ustaw i rozporządzeń cywilnych, sądowych i administracyjnych?

powtóre — w czym leży przyczyna tego objawu, iż istniejące w rozmaitych państwach, mianowicie zaś w Austrii, ustawy, przepisy i wykonawcze rozporządzenia dotyczące ludności izraelskiej, nadają starozakonnym w obec ludności rodzimej, szczególnie co do organizacyi gminnej — wyjątkową odrębność, niedającą się pogodzić z pojęciem równości praw, jakoteż obowiązków obywatelskich.

Na rzecz tych badań naukowych ma być wyznaczoną w budżecie krajowym na rok 1882 do rozporządzenia Wydziału krajowego kwota 10.000 zł. w. a.

Kredyt ten uważać należy jako fundusz specjalny i jako taki ma on być płynnym aż do wyczerpania, bez względu na granice rocznych okresów rachunkowych.

Ten fundusz ma być użytym na koszta konferencyi hebraistów i prawników, na konkursu naukowe, a wreszcie na koszta publikacyj, mających na celu umiejętne wyjaśnienia stosunku narodowego ustawodawstwa Izraelitów do nowożytnych ustawodawstw, w szczególności zaś do ustanowień prawnych, w państwie austryackiem obowiązujących.

Upoważnia się Wydział krajowy, ażeby na zasadzie tych badań naukowych w imieniu Reprezentacyi krajowej przedkładał, gdzie należy, odpowiednie wnioski i przedstawienia w duchu wszechstronnego i dokładnego przeprowadzenia konstytucyjnej zasady równouprawnienia Izraelitów z ludnością innych wyznań.

Lwów dnia 21. września 1881.

Teofil Merunowicz

wnioskodawca.

Ignacy Łukasiewicz, Fedorowicz, Krukowiecki, Garbaczyński, Michał Popiel, Lityński, Olejnik, Jasieniecki, Paszkowski, Wolfarth, Kaczała, Scipio, Rożankowski, Paweł Popiel, Jaworski, Męciński, Romer, Mycielski, Jan Stadnicki.